

Боже, храни Україну!

Вітаємо всіх вас, дорогі брати і сестри в Ісусі Христі, шановні наші читачі, із днем народження Церкви Христової, коли Дух Святий зійшов на землю, щоб огорнути учнів Ісуса обіцяною силою згори.

П'ятидесятниця не закінчилася в тій горниці в Єрусалимі, Дух Святий і досі перебуває на землі. Перебуває для того, щоб Божя любов змогла достукатися до наших сердець і спасти нас від вічних мук пекла.

Бог нікого не змушує прийти до Нього, але любить і чекає Він всіх. Ідіть до Нього такими, якими ви є, і Він зробить вас такими, якими ви маєте бути. І цього щиро бажаємо всім вам!

Колектив редакції.

НАЦІОНАЛЬНА МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ ВІДБУЛАСЯ 8 ЧЕРВНЯ У КИЇВСЬКОМУ ПАЛАЦІ СПОРТУ

За свідченням багатьох учасників цьогорічна Національна молитва за Україну, що відбулася 8 червня у Київському палаці спорту, мала особливу молитовну атмосферу. Тисячі християн разом схилили голови і серця перед Богом. Слово до молитви мали глави та старші служителі Церков різних конфесій і деномінацій, які озвучили понад 20 надзвичайно актуальних для нашої країни потреб.

Старший єпископ УЦХВС Михайло Паночко мав слово до молитви за зцілення сердець людей, які втратили близьких під час військових дій. Він говорив про поранені горем серця: «Є рани фізичні, а є душевні... Душевні рани доводило не гоїться, їм потрібні особливі ліки, особливий бальзам. Бог дав його всім людям в Ісусі

Христі, у Його ранах. І блаженний народ, який шукає зцілення там», – підкреслив старший єпископ. Михайло Степанович також закликав присутніх «на руках молитви принести до Господа вдовиць, матерів і їх дітей». Перший заступник старшого єпископа Анатолій Козачок повів присутніх у молитві за зміцнення духовності, моралі та християнських цінностей у всіх сферах суспільства. «Будь-яка духовність починається з покаяння, бо покаяння – це відновлення взаємин з Богом. Духовна людина – та, яка визнає Бога як свого Творця, цінує Божі постулати як свої власні, виконує їх у своєму житті», – підкреслив Анатолій Миколайович. За потреби також молилися представники РКЦУ, ПЦУ, УГКЦ, численних євангельських церков та месіанські євреї. Звертаючись до присутніх, ініціатор і натхненник Національної молитви за Україну відомий британський проповідник Девід Гордон Хасавей поділився своїм свідченням: «47 років тому мене заарештував за поширення християнської літератури один українець з Ужгорода і кинув до в'язниці. Після цього сталося дві речі: перша – я полюбив український народ, друга – Бог дав мені нове бачення. Через три дні після суду, на якому мені дали 10 років ув'язнення, Бог відкрив, що я вийду звідти й буду прославляти Його Ім'я перед тисячами людей. Що незабаром і відбулося». Девіда Хасавея називають великим другом України – він часто буває в нашій країні із Великим дорученням, яке отримав від Господа. За його словами, Україна – єдина країна у світі, де об'єдналася така кількість християнських деномінацій та конфесій у спільній молитві. «Ми у Великій Британії дуже любимо Україну», – наголосив він та попросив помолитися за англійців та свою рідну країну.

ДЗЕРКАЛО ДУШІ

СТОР. 3

СІМ'Я - СЕРЦЕ УКРАЇНИ

СТОР. 4

РУКОМИЙНЕ ПИТВО

СТОР. 5

ЦЕРКВА, МОВА І ВЕЛИКЕ ДОРУЧЕННЯ ХРИСТА

СТОР. 7

ЩО СТАЛОСЯ В ДЕНЬ П'ЯТИДЕСЯТНИЦІ?

П'ятидесятниця вважається днем заснування Церкви Христової. Люди, які шукали істину, цього дня знайшли те, чого потребували. За 50 днів до цього, при розп'ятті Христа, майже всі Його учні втекли і сховалися через страх перед юдеями (Ів. 20:19). Коли Ісус лежав у гробі, лише кілька жінок наважилися піти туди, щоб принести останню данину любові. Після воскресіння нова сила і нове життя наповнили серця учнів. Господь провів серед них ще 40 днів на землі, а потім зійшов на небо до Свого Отця. Про наступні десять днів говориться, що учні перебували однодушно в молитві. Вони відчували на собі спасительну силу в Христі Ісусі. Вони визнали свого Господа. І в ці тихі дні молитви прийшов день П'ятидесятниці: Дух Святий зійшов і «на кожному з них... осів». Кожна врятована душа, яка бажала служити Богу і діяти для Нього, була сповнена Святим Духом.

Якщо послідовники Господні того часу потребували Святого Духа, то, може, і нам не вистачає саме Його? Уся Біблія розповідає про прагнення людей до досконалості і прогресу. Але часто Богові доводилося зупиняти їх, бо вони хотіли це робити без Нього. Від початку будівництва Вавилонської вежі до дня П'ятидесятниці панувала одна довга ніч протистояння Богові. Ясність, єдність і взаєморозуміння з'явилися тільки тоді, коли зійшов Святий Дух. У день П'ятидесятниці в храмі було зібрано багато людей, які говорили різними мовами, однак євангеліст Лука писав про це: «Як же ми чуємо кожен свою рідну мову, в якій народилися?» (Дії 2:8). Довго мріяли люди про взаєморозуміння, але це стало можливим тільки через сповнення Святим Духом у день П'ятидесятниці. Перед П'ятидесятницею Петро відрікся від Господа. Але в день П'ятидесятниці ми бачимо іншого Петра. Його проповідь, записана в другому розділі Дій апостолів, – ясне свідчення того, що Петро в цей день знайшов те, чого потребував. У своїй проповіді Петро робить висновок: «Бо для вас ця обітниця, і для ваших дітей, і для всіх, що далеко знаходяться, кого б тільки покликав Господь, Бог наш» (Дії 2:39). Яка нерозумна думка, яку іноді зустрічаємо, – що цей досвід призначений тільки для деяких людей у Царстві

Божому! Ні, він для всіх! У всі часи люди мали багато страхів, сумнівів і небезпек! Ми щодня дізнаємося про війни, самотність, смерть і трагедії. Ці страхи можуть позбавити сил. Але як для людей першого століття, так і для нас Святий Дух може стати силою, якою ми можемо все перемогти. Апостольська церква без Святого Духа була б просто групою людей з роздвоєними серцями. Тому Ісус перед Вознесінням дав обіцянку: «Але ви приймете силу, коли зійде на вас Дух Святий; і Моїми свідками будете в Єрусалимі та по всій Юдеї й Самарії та аж до краю землі» (Дії 1:8). Хто хоче бути свідком Божим без сили Святого Духа, той незабаром зазнає поразки і впаде у відчай. Істинне духовне життя і свідчення можна знайти тільки у людей, сповнених Духом Святим. Як перші християни отримали Духа Святого? Вони серйозно молилися всі десять днів. Вони повністю присвятили своє життя Богу і зруйнували за собою всі мости до колишнього життя. А тому «коли почався день П'ятидесятниці», вони були готові прийняти Духа. Дорогі друзі! Можливо, у вашому житті багато прикрийостей, і ваше серце сповнене страхами і розчаруваннями. Святий Дух прийде і в ваше життя, якщо ви прагнутимете цього. Відкрийте Йому своє серце, і Він наповнить вас уже сьогодні.

БУВАЄ, ДОРОГА ЛЮДИНІ ЗДАЄТЬСЯ ПРОСТОЮ...

Інколи переконуюся в тому, що власне бачення правильності своєї дороги не завжди відтворює реальну картину речей та подій. І розумію, що якби не залишалося місця для стороннього погляду, поради, докору, самокритики та самоаналізу, то думка не змінилася б. Над двома крайнощами – фанатизмом і невпевненістю повинна переважати розсудливість.

життя. Проте він знав, що інколи у власних очах все видається не таким, як насправді, тому й просив: «Випробуй, Боже, мене і пізнай моє серце, досліди Ти мене і пізнай мої задуми, і побач, чи не йду я дорогою злою, і на вічну дорогу мене попро-

Божа мудрість навчає: «Дорога безумця пряма в його очі, а мудрий послухає ради» (Пр. 12:15). Очевидно, що готовність до прийняття і врахування порад сторонніх – один із проявів мудрості. Мова тут про безумних як тих, які не прислухаються до Божої мудрості і Його відкидають. Давид сказав: «Безумний говорить у серці своїм: «Немає Бога!» (Пс. 13:1). Давид був мудрим воєначальником, царем, державотворцем, митцем, пророком та вірним Богові слугою. Наскільки розумів, настільки й намагався вести правильний спосіб

вадь» (Пс. 138:23-24). Проте одного разу, засліплений гріхом, потрапив у полон пристрастей. Бог його не залишив, а дав можливість подивитися на себе збоку і послав до Давида пророка Натана. Оповідь пророка була ілюстрацією поведінки Давида. «І сильно запалав Давидів гнів на того чоловіка, і він сказав до Натана: «Як живий Господь, вартій смерті той чоловік, що чинить таке...! І сказав Натан до Давида: «Ти той чоловік! Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: Я помазав тебе над Ізраїлем, і Я спас тебе з Саулової руки. І дав тобі дім твого пана, та жінок пана

твого на лоно твоє, і дав тобі дім Ізраїля та Юди, а якщо цього мало, то додаю тобі ще цього та того. І чому ти зневажав Господнє слово, і вчинив це зло в очах Його? Хіттянина Урію вбив ти мечем, а його дружини взяв собі за жінку. А його вбив мечем Аммонових синів. А тепер не відступить меч від твого дому аж навіки за те, що зневажав ти Мене, і взяв дружину хіттянина Урію, щоб була тобі за жінку. Так сказав Господь: «Ось Я наведу на тебе зло з твого дому, і заберу жінок твоїх на очах твоїх, і дам ближньому твоєму, а він покладеться з жінками твоїми при світлі цього сонця. Хоч ти вчинив потаємно, а Я зроблю цю річ перед усім Ізраїлем та перед сонцем». І сказав Давид до Натана: «Згрішив я перед Господом!» (2 Сам. 12:5-13). Бог створив обставини, за яких Давид міг побачити себе таким, яким він був. Цей же прийом застосовував Ісус Христос. Він звернувся до одних: «А як вам здається? Один чоловік мав двох синів. Прийшовши до першого, він сказав: «Піди-но, дитино, сьогодні, працюй у винограднику!» А той відповів і сказав: «Готовий, панотче», – і не пішов. І, прийшовши до другого, так само сказав. А той відповів і сказав: «Я не хочу». А потім показався, і пішов. Котрий же з двох учинив волю батькову?». Вони кажуть: «Останній». Ісус промовляє до них: «Поправді кажу вам, що митники та блудодійки випереджують вас у Боже Царство. Бо прийшов був до вас дорогою праведності Іван, та йому не повірили ви, а митники та блудодійки йняли йому віри. А ви бачили, та

проте не покалися й опісля, щоб поверити йому» (Мт. 21:28-32). Перебуваючи на хвилі самоправдності чи в тенетах гріха, люди малюють в уяві спотворену картину самих себе, своєї поведінки перед Богом. Господь допомагає в таких випадках і дає змогу побачити своє справжнє обличчя. І через Своє Слово застерігає: «Буває, дорога людині здається простою, та кінець її – стежка до смерті» (Пр. 14:12; 16:25). Одне із послань до семи церков, записаних в книзі Об'явлення, присвячене саме проблемі неправильного бачення свого становища. «І до ангола Церкви в Лаодикії напиши: «Оце каже Амінь, Свідок вірний і правдивий, початок Божого творива: Я знаю діла твої, що ти не холодний, ані гарячий. Якби то холодний чи гарячий ти був! А що ти літлий, і ні гарячий, ані холодний, то виплюну тебе з Своїх уст. Бо ти кажеш: «Я багатий, і збагатів, і не потребу нічого». А не знаєш, що ти нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий!» (Об. 3:14-17). Бог розпочав Своє звернення тим, що назвав Себе Свідком вірним і правдивим. Він Той, Хто достеменно і правильно все бачить та усьому дає належну оцінку. Апостол Іван схоже розпочинає своє Перше соборне послання: «Що було від початку, що ми чули, що бачили власними очима і чого руки наші торкалися, – про Слово життя...» (1 Ів. 1:1). Він раз за разом тричі повторює це, аби надати авторитету словам, що мав намір викласти у своєму посланні. Тобто Іван переконує,

що свідчить про Господа не як той, який припускає, здогадується, вважає, якому здається, а який Його чув, бачив і до Нього доторкався. Люди живуть у світі ілюзій, несвідомо, мимовільно обманюють себе та когось, приймають неправильні доленосні рішення, ламають чийсь життя, бо їм... здається. Здається, бо думають тільки про своє, судять через призму власних почуттів та переконань, не бачають рахуватися з потребами та бажаннями інших, бо їх не цікавить, як на це все дивиться Бог... За часів Ісуса Христа теж декому здавалося: «...Первосвященик роздер одіж свою та й сказав: «Він богозневажив! Нащо нам іще свідки потрібні? Ось ви чули тепер Його богозневагу! Як вам здається?». Вони ж відповіли та сказали: «Повинен умерти!». Тоді стали плювати на обличчя Йому та бити по щоках Його, інші ж киями били...» (Мт. 26:65-67). Син Божий розкривав людям очі на те, що їм лише здавалося: «Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, що подібні до гробів побілених, які гарними зверху здаються, а всередині повні трупних кісток та всякої нечистоти! Так і ви – назовні здаєтеся людям за праведних, а всередині повні лицемірства та беззаконня!» (Мт. 23:27-28). Щоб вберегтися від ілюзорного та примарного сприйняття дійсності, потрібно якомога частіше звертатися до Божого Слова як дзеркала нашої душі і Бога як Порадника. **І. К.**

ЧАСИ СВІДКІВ ВОСКРЕСІННЯ ТИМ, ХТО ШУКАЄ СПАСІННЯ

«Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі» (Дії святих апостолів 1:8).

Близько 30 року по Р. Х. Перший день тижня. Ранок свята П'ятидесятниці в Єрусалимі. Паломників на юдейське свято Шавуот у місті зібралось близько мільйона. Навколо храму, куди паломники принесли свої десятини, дарунки, жертвопринесення та храмові податки, – натовпи. Юдеї і прозеліти прибули сюди з різних країн Європи, Азії та Африки. Говорять на різних мовах. Гроші для потреб храму необхідно обміняти на шекелі... Літо. Спека. Пил. Мекання овець. Голоси торговців і міняйл перемішуються зі співками, псалмами та молитвами, що лунають із внутрішнього двору храму. Охорона пильно стежить за тим, щоб ніхто з необрізаних не увійшов у відведене тільки для юдеїв святинище. На одній з вулиць теж зібрався величезний, різномовний й різношерстий натовп. Людей привернув шум із неба. Вогненні язики. Проповідають – галилейські рибалки, учні розп'ятого рабина з Назарета. Знамення кінця вавилонського прокляття: присутні розуміли те, що говорилося. Кожен – на своїй мові. Початок нової епохи: час Церкви. Це свято – день її народження. Бог почав заключний етап Свого плану спасіння людства зі світлиці в Єрусалимі. У свято Шавуот, день дарування Тори на горі Синаї, коли в храмі, як приношення Господу, священики внесли квасні хліби, Бог поклав початок Своєї Церкви: дав усім віруючим в Нього дар Святого Духа. Зробив їх усіх причасниками Свого єства, Своїми дітьми, посланниками. Свідками Свого воскресіння. Перша проповідь. Проповідує Петро – той, хто відрікся, покався, був прийнятий і посланий. Серця слухачів тремтіли: «Що нам робити?». Голосно, на всі часи, звучить відповідь: «Покайтеся! І нехай хреститься кожен із вас в Ім'я Ісуса Христа для прощення гріхів – і отримаєте дар Святого Духа». І покалися, і хрестилися. В Єрусалимі, Самарії та аж до краю землі. І почала рости на перегні різних релігій жива, прекрасна, могутня, як саме життя, красуня Церква. А члени її стали називатися «святими», тобто обраними, освяченими для Господа Бога. Вони встали на Його шлях і пішли за Ним.

У Римі красуні вперше стали користуватися дзеркалом, зробленим зі скла. У Китаї побудували перший висячий міст із металевих ланцюгів. Об'єднана китайська держава перемагає всіх своїх ворогів і простягається до Каспійського моря. Римський імператор Клавдій проживає в місті з мільйонним населенням... А з «Єрусалима і до краю землі» пішли апостоли Христові. Пішли зі звісткою, що Бог від початку століть запланував наступ і смерть Свого Сина Ісуса Христа як жертву за всі гріхи всіх людей усіх часів. «Не зважаючи ж Бог на часи невідомості, ось тепер усім людям наказує, щоб скрізь каялися, бо Він визначив день, коли хоче судити поправді увесь світ через Мужа, що Його наперед Він поставив, і Він подав доказа всім, із мертвих Його воскресивши» (Дії 17:30-31). Люди почали каятися. В Азії, Європі, Африці. Свідки воскресіння стали записувати те, що бачили й чули. Вони записали своє свідчення в Євангеліях, листах. За це свідчення вони наклали своїми життями. Когось розіп'яли. Комуś відрубали голову. І коли останній з безпосередніх свідків воскресіння, єдиний, що залишився в живих до кінця першого століття, поставив крапку у своєму посланні до семи Церков після слів: «Той, Хто свідкує, говорить оце: «Так, незабаром прийду! Амінь». Прийди, Господи Ісусе! Благодать Господа нашого Ісуса Христа зо всіма вами! Амінь» (Об. 22:20-21), – тоді Бог закінчив Своє одкровення Церкві й світові, давши йому Священне Писання. І храм був спалений і зруйнований. Святе святих спалюване й розграбоване. І виповнилося: «Ось ваш дім зостається порожній для вас!», а Єрусалим – «погани топтатимуть Єрусалим, аж поки не скінчиться час тих поган...» (Лк. 13:35; 21:24). І не залишилося каменя на камені, і розорали місто, і посипали його сіллю – «бо не зрозуміло ти часу відвідин твоїх» (Лк. 19:44). Зі смертю останнього апостола Христа – Івана – закінчився період свідків Його воскресіння. Але, за словом Павла, усі ми віруємо, тому що «яка безмірна велич Його сили в нас, що віруємо за виявленням потужної сили Його, яку виявив Він у Христі, воскресивши із мертвих Його, і посадивши на небі праворуч Себе» (Еф. 1:19-20). Сила воскресіння – сила Церкви Божої. Цією силою вона живе. Нею оснащена, вийшла вона завойовувати для Царства Божого серця людей по всьому обличчю землі.

Вальдемар ЦОРН.

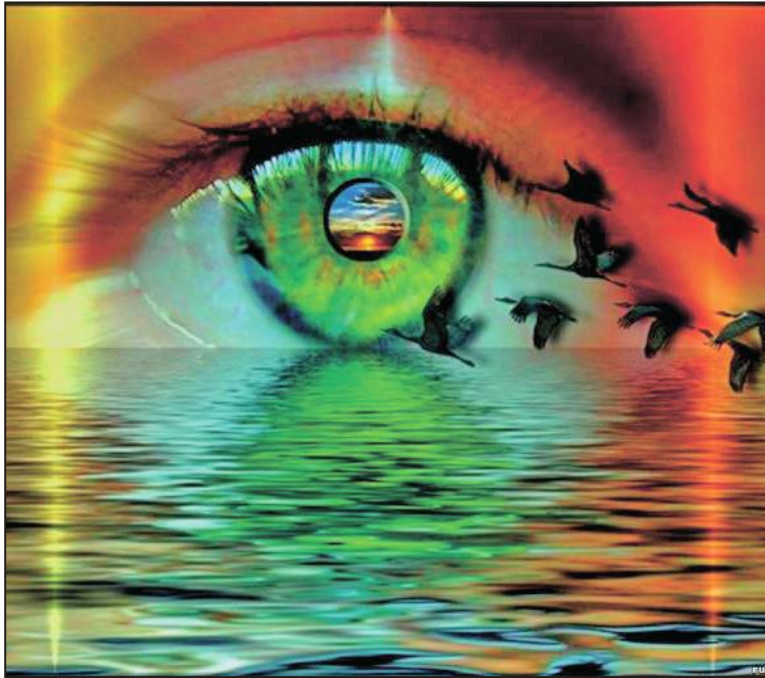
Ви вірите, що Біблія – Слово Боже; що Бог є і що Він відповідає на молитви. Розумієте, що ви – грішники. І знаєте, що Ісус Христос прийшов у цей світ померти за всі гріхи всіх людей і примирити з Богом увесь світ. Можливо, ви вже не раз каялися і просили в Бога прощення, але нічого в житті не змінилося. Ви зневірилися і не знаєте, що робити. Якщо це так, дозвольте дати вам кілька порад.

Але спочатку визначимося: підставою для нашої віри, головним і єдиним авторитетом у пізнанні Бога для нас є Біблія. Біблія передає слова Ісуса Христа: «...а того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть» (Ів. 6:37). Ісус Сам сказав про Себе: «Син бо Людський прийшов, щоб спасти загинуле» (Мт. 18:11). Тобто у вашому спасінні – сенс пришестя Ісуса Христа в цей світ, сенс Його смерті на хресті й воскресіння з мертвих. Що конкретно робити, щоб не ходити по колу від одного покаяння до іншого, не отримавши радості спасіння й упевненості в майбутньому? Апостол Павло говорив: «Не зважаючи ж на часи невідомості, Бог ось тепер усім людям наказує, щоб скрізь каялися» (Дії 17:30) Як це робити? Схилить коліна перед Богом і від усього серця звернеться до Нього: «Господи, Боже мій! Я грішник. Мені соромно перед Тобою називати всі свої гріхи. Будь милостивий до мене, грішного! Прости мені гріхи мої й очисти мене від усякої

від сатани і влади його, від усіх справ його й усього, що в моєму житті було пов'язане з ним. Ти, Господи, Святий Бог мій, Тобі віддаю життя і приймаю Твоє життя на славу Твою! Амінь». Відтепер ви – дитина Божа. І тепер і вас стосуються слова: «А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його» (Ів. 1:12). Тепер ви маєте владу – владу над гріхом, над спокусами, над самим собою. Дотепер гріх мав владу над вами, тепер ви маєте владу над ним. Користуйтеся цією владою. Привічність керуватися в думках, словах і поведінці тільки Словом Божим, тільки волею Божою. Це схоже на те, як наїзники об'їжджають коней, привчаючи їх слухатися вершника, підкорятися вуздечці. Так і ви можете упокорити своє тіло силою Духа Святого, що живе в вас. Щоб не розтратити цю силу, а зміцнюватися у вірі і вдосконалюватися в освяченні, щодня читайте Євангеліє. Визначте час для молитви. І ще одна дуже важлива порада: знайдіть церкву, де проповідуються Євангеліє, де поклоняються Ісусові Христу, і прийміть хрещення. Хрещення можна до певної міри порівняти з одруженням. Хрещенням віруючий отожднюється зі смертю Ісуса Христа і Його воскресінням. Ісус Христос сказав: «Хто увірує й охреститься – буде спасений, а хто не увірує – засуджений буде» (Мр. 16:16).

ДЗЕРКАЛО ДУШІ

Напевно, жоден орган людського тіла не наділений такою кількістю епітетів і приписуваних йому властивостей, як очі. Це не тільки орган зору, а й орган почуттів. «Очі – дзеркало душі» – одна з найвідоміших фраз. Авторство приписується Л. Толстому, але знавці стверджують, що це стародавнє латинське прислів'я: «Vultus est index animi».

Наш погляд може бути ніжним і вбивчим, тужливим та іскристим, затьмареним сльозою радості чи болю. У дитинстві, коли ми відчували провину перед батьками й стояли, книжче пліч голову повісивши, то часто чули від них: «Подивися мені в очі!».

Пам'ятаєте? Вам теж так говорили?

І мені. І було жахливо важко підвести голову, відірвати погляд від підлоги й подивитися в очі батькові й матері. Чому так важко було це зробити?

Трапляються й інші неприємні моменти, наприклад, сварка. Дивитися в очі один одному неможливо. Чому? Можливо, тому, що погляд настільки розкриває наш внутрішній

стан, що всі таємні думки й почуття, які в цей момент намагаєшся заховати глибоко в собі (щоб не виявити їх жодним чином), відкриваються, виносяться на світло й стають надбанням іншого. Він, інший, і сформулювати не зможе, що там побачив, і переказати не зможе, а внутрішнім почуттям все зрозуміє. І слів не треба, і пояснень. Достатньо лише погляду.

Скільки образних виразів, здатних замінити багатослівні описи, існує в мові! У здивованої людини «очі на лоб лізуть». У розгубленого від великої кількості товарів «очі розбігаються». Розгніваний сперсердя кидає: «Очі б мої тебе не бачили!». Бажаючи повідомити щось таємне, ми запрошуємо поговорити «віч-на-віч». Той, хто вимагає правди, наказує «говорити все в очі». Закоханий може «потонути в очах» коханої або «покласти на неї око». А в того, хто довго помилявся, раптом «очі відкриваються».

До цих міркувань мене підштовхнула невеличка оповідь, яку почула від людини, що ще хлопчиськом бачила Сталіна. Зустріч відбулася в далекому 1943 році. Діти співробітників, які відповідали за безпеку радянського керівництва, гралися у дворі, коли побачили групу людей на чолі з вождем. Сталін зупинився біля хлопчика й, заглянувши йому в очі, запитав:

- Ти чий?
- Татків.
- Це зрозуміло. Прізвище яке? Оточення тут же доповіло прізвище та звання батька дитини.
- Чи добре годують? Це

знову запитання до маленького співрозмовника.

- Батько пайку отримувє.
- До Берії, що стояв поруч:
- Накажи, щоб пацану видавали офіцерську пайку.
- Запитую в співбесідника:
- А що запам'яталося? Чи була якась особливість у цій людині?
- Та звичайний: рудий, обличчя все віспою побите, нічого особливого... Хоча була одна деталь, яка вразила й яку пам'ятаю дотепер. Його очі. Вони були, як дірки. Коли кілька секунд я дивився в них, то мені здалося, що провалююся в чорну, бездонну прірву. Очі ніби затягували в яму. Дуже страшно й неприємно було в них дивитися.
- Якщо очі – дзеркало душі, то це була виколота душа.

«Не кожний сліпий перебуває в темряві, але кожен, хто пробуває в пітьмі, сліпий» (К. Прайс).

Цю ж фразу повторює і В. Короленко у своєму творі «Сліпий музикант». Доля хлопчика, народженого сліпим, трагічна й важка. Навколишній світ непізнаваний. Дитина настільки первантажує нервову систему розмаїттям незнайомих звуків, що неприйнятно. Слух загострений до неймовірності: цим органом почуттів мозок намагається компенсувати відсутність зору. Проте світ стрімко проноситься мимо, огинаючи сліпця, що стоїть на його шляху, і несучись геть.

Так само проносився світ повз сліпого жebraка, що сидів при дорозі, коли по ній ішов Спаситель. Та, на відміну від світу, Творець зупинився. І світ завмер. У цю хвилину сліпий виявився не на узбіччі світобудови, як було від самого його народження, а в його центрі: «... очі сліпих із темноти та з темряви бачити будуть» (Іс. 29:18).

Нічого нового не скажу: заблудле

людство блукає в темряві, тобто воно сліпе. Побачити нічого не може, але може почути: «Сьогодні, як голос Його ви почуєте, не робіть затверділими ваших сердець» (Євр. 3:7-8). А якщо, почувши голос, не озлобити серце, воно опиниться в центрі з Христом.

У дитинстві до нас часто приїжджала в гості мама підруга. Своєї сім'ї у неї не було, тому всю любов і увагу вона віддавала друзям. Це була енергійна, діяльна жінка, любителька подорожей та походів за грибами. На рідному підприємстві працювала по лінії постачання. Її батько був засновником місцевої церкви, за що й поплатився у 1937 році. Його дочка завжди була вірною християнкою і діяльним співробітником на Божій ниві. І, звичайно, її жива натура відбивалася в очах яскравими іскорками. Очі завжди всміхалися з легким запалом: «А ось ми зараз з тобою затіємо що-небудь отаке!».

Розпад Союзу відділив нашу сім'ю від неї не тільки кордонами, але й громадянськими війнами. Листи не доходили, телефонного зв'язку не було. І через 22 роки відбулася зустріч, правда, віртуальна, за допомогою комп'ютерної техніки. На екрані монітора ми побачили стареньку жінку, згорблену роками й випробуваннями, але не зламану. Я не могла її впізнати, поки не розгляділа близько й чітко очі – із завзяттю іскоркою, з молодістю усмішкою. А ось вона мене не побачила, бо вже кілька років як осліпла.

А можливо, віруючі не можуть втратити зір?

Надія ОРЛОВА.

ЧИ ЗНАЙДЕ ВІН ВІРУ?..

Спасіння душі можна досягнути лише через віру. Апостол Павло писав, що мета нашої віри – досягнення життя вічного. Яка ж віра спасає? Відповіді на це запитання неоднозначні. Ніхто наче й не заперечує, що Ісус Христос постраждав за наші гріхи та воскрес із мертвих, проте життя людей, які визнають ці істини, суттєво відрізняється.

Одного разу Ісус розповів історію «про те, що треба молитися завжди і не занепадати духом, говорячи: «У місті якомусь суддя був один, що Бога не боявся і людей не соромився. У тому ж місті вдова перебувала, що до нього ходила й казала: «Оборони мене від мого супротивника!». Але він довгий час не хотів. А згодом сказав сам до себе: «Хоч я і Бога не боюся, і людей не соромлюся, але через те, що вдовиця оця докучає мені, то візьму в оборону її, щоб вона без кінця не ходила і не докучала мені». І промовив Господь: «Чи чуєте, що говорить суддя цей неправедний? А чи ж Бог в оборону не візьме обраних Своїх, що голосять до Нього день і ніч, хоч і баряться Він щодо них? Кажу ж вам, що Він незабаром подасть оборону! Та Син Людський, як прийде, чи Він на землі знайде віру?» (Лк. 18:2-8).

Часом ми забуваємо про велику милість Бога, а отримання відповідей на молитву розцінюємо як результат своєї віри. Відповідь від Бога на окрему потребу можна отримати, але чи в цьому полягає повнота віри, яка спасає для життя вічного? А саме таку віру буде шукати Син Людський.

Перебуваючи на землі, Ісус знайшов віру, яка зворушила Його. «В одного ж сотника тяжко раб занедужав, що був дорогий йому, і вмирати вже мав. А коли про Ісуса почув, то послав він до Нього юдейських старших, і благав Його, щоб прийшов, і вздоровив раба його. Вони ж прибули до Ісуса, та й ревно благали Його

й говорили: «Він достойний, щоб Ти це зробив йому. Бо він любить народ наш, та й для нас синагогу поставив». І пішов Ісус із ними. І коли недалеко від дому вже був, сотник друзів послав, щоб сказати йому: «Не турбуйся, о Господи, бо я недостойний, щоб зайшов Ти під стріху мою. Тому то й себе не вважав я за гідного, щоб до Тебе прийти. Та промов тільки слово – і раб мій одужає. Бо й я – людина підвладна, і вояків під собою я маю; і одному кажу: піди, то йде він, а тому: прийди, і приходить, а своєю роботою: зроби тее – і зробить». Почувши ж таке, Ісус здивувався йому і, звернувшись до натовпу, що йшов слідом за Ним, промовив: «Кажу вам: навіть серед Ізраїля Я не знайшов був такої великої віри!». А коли посланці повернулись додому, то знайшли, що одужав той раб!» (Лк. 7:1-10).

Сотник розумів, що юдеї – особливі перед Богом люди, і настільки шанував їх віру, що поставив їм синагогу. Вони ж, у свою чергу, належно оцінили його прихильність.

А як ми ставимося до народу Божого? Відповідь на це запитання певною мірою характеризує нашу віру.

Сотник розумів, що Бог йому нічого не винен і він не має права вимагати чогось у Бога через свої заслуги перед Його народом. Більше того, він глибоко усвідомлював, хто він перед Богом, тому скромно промовив: «Господи, бо я недостойний, щоб зайшов Ти під стріху мою. Тому-то й себе не вважав я за гідного, щоб до Тебе прийти. Та промов тільки слово – і раб

мій одужає» (Лк. 7:6-7).

Таким бачив себе перед Богом і один із найбільших пророків – Іван Хреститель. Коли юдеї послали священників і левитів спитати, хто він такий, Іван Хреститель звернув їхню увагу на Ісуса Христа: «Він Той, Хто за мною йде, Хто до мене був, Кому розв'язати ремінь від взуття Його я негідний» (Ів. 1:27).

Чи так ставляться сьогодні до Слова Божого люди, котрі називають себе віруючими? Чи усвідомлюють, що згідно з цим Словом потрібно жити, а не просто знати його та цитувати? Чи є щось більше за Бога та Його Слово? Ні! Усе приходить в покору перед Словом Господа. Сотник у це вірив, тому життя його було благочестивим. Так само вірив у силу слова Ісуса Христа той, кого Сам Ісус назвав каменем, на якому будуватиметься Його Церква, – Петро. Спостерігаючи, як Господь іде по воді, він промовив: «... звели (тобто скажи лише слово), щоб прийшов я до Тебе по воді». А Він відказав йому: «Іди». І, вилізши з човна, Петро став іти по воді, і пішов до Ісуса» (Мт. 14:28-29). Прореченого Христом слова було достатньо, аби, всупереч законам природи, триматися на воді.

Ісус Христос про віру сотника промовив: «... навіть серед Ізраїля Я не знайшов був такої великої віри» (Лк. 7:9).

Сьогодні часто можна почути перелічки відносно того, чия віра правильніша, чия сильніша, у кого більше... При цьому не звертається увага на найголовніші критерії віри, про які говорить Слово Боже: правильне ставлення до Божого народу, любов до ближнього, служіння в ім'я Господа, покору і смирення перед Ним, визнання верховенства Його Слова.

Ігор КРОЩУК.

МЕНЕ НІКОЛИ НЕ ЛЮБИЛИ

Я була небажаною і нікому не потрібною дитиною.

Мій матері ледь виповнилося 15. Батько був лише на рік старший за неї. Питань про те, що зі мною робити, навіть не виникало. Дитбудинок.

Це слово прозвучало як вирок ще задовго до пологового будинку. Пологи були легкими. Мабуть, я знала, що не варто мучити людей. Краще швиденько втекти й сховатися в затишному куточку. У тому самому дитбудинку, куди мене доправили, я була непоказною сірою мишкою. Так було простіше й надійніше.

Я спостерігала. За кожним. Просто збоку. Іноді дітей відвідували якісь родичі. Приносили одяг, солодоші. Одного разу до рудого хлопчика (не пам'ятаю, як його звали) прийшов нетверезий батько. Він переплутав пляшки в своєму пожмаканому пакеті й дав дитині пиво замість коли. Мені стало гидко. Тоді я була рада, що до мене ніхто не приходить.

У іншого хлопчика був ВІЛ. Що це таке, ми дізналися пізніше. Усі обминали його. Вихователі завжди гримали на нього та сварили, часто ні за що. Просто тому, що він хворий.

Пам'ятаю, прийшла до нас зовсім ще молода вихователька – Олена. Ми думали, їй не сказали, що з ним, тому що вона брала його на руки, прала його одяг і обіймала, коли він плакав. Мене вона теж

обіймала. Але тільки два рази, тому що я не плачу. Не можна.

Потім виявилось, що Олена все знала. Я тоді вперше задумалася про слово «доброта». Я часто його чула, але не розуміла, що це означає. Мені було близько шести років. Доброта цієї виховательки не давала мені спокою.

Одного разу приїхали гості. Я відразу побачила, що в них якісь особливі очі і, напевно, душі. Ми дивилися мультфільми, співали й грали. Було весело та цікаво.

Перед від'їздом один із гостей сказав мені, що Бог мене любить. Я була з ним не згодна. Але посміхнулася йому у відповідь і попросила, щоб нам наступного разу показали ще мультфільми. Мене ніколи не любили. Ніхто. То з якого дива Богові мене любити?

Я підійшла до Олени й запитала, чи правда, що Бог мене любить. Її можна було запитати про що завгодно. Вона знала відповідь на будь-яке запитання. Її доброта підкорила всіх нас, особливо «сірих мишок».

Саме Олена подарувала мені дитячу Біблію. Я гортала її годинами. Це був зовсім новий світ. Я й не помітила, як повірила в цей світ, і він став змінювати мене зсередини.

Коли гості приїхали наступного разу, я стала слухати уважніше. Вони співали такі гарні пісні! Мені дуже захотілося стати такою ж, як вони, їздити по інших дитбудинках і розповідати дітям правду. Про те, що їх люблять, що вони потрібні. Про те, що важливо дарувати тепло й любов. І бути добрим. Добрим по-справжньому!

Ганна ВОВЧУК.

ПОНАД 15 000 ЛЮДЕЙ ПРОЙШЛИ ВУЛИЦЯМИ КИЄВА УРОЧИСТОЮ ХОДОЮ НА ЗАХИСТ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ

Четверта Всеукраїнська хода на захист дітей та сімей, що пройшла під егідою ВРЦіРО, зібрала рекордну кількість учасників – понад 15 000 віруючих. Християни різних конфесій, мусульмани та юдеї України об'єдналися, щоб сказати «так» сім'ї за дизайном Бога та «ні» – всім безбожним ідеям та замінникам.

Відправною точкою ходи був парк ім. Тараса Шевченка, де навпроти червоного корпусу Київського Національного університету була розташована сцена. Лунали привітання, виступи віруючих виконавців, своєрідною «родзинкою» стала незвична весільна церемонія (цього дня український захисник сімейних цінностей, доктор філософських наук Адріан Буковинський віддавав заміж свою доньку).

Потім на сцену піднялися представники Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій, від імені котрої промовляв старший єпископ УЦХВЕ Михайло Паночко: «Як добре, що ми всі об'єдналися навколо такої важливої теми, – наголосив Михайло Степанович. – Ніхто не думав раніше, що сьогодні треба буде захищати одну із встановлених

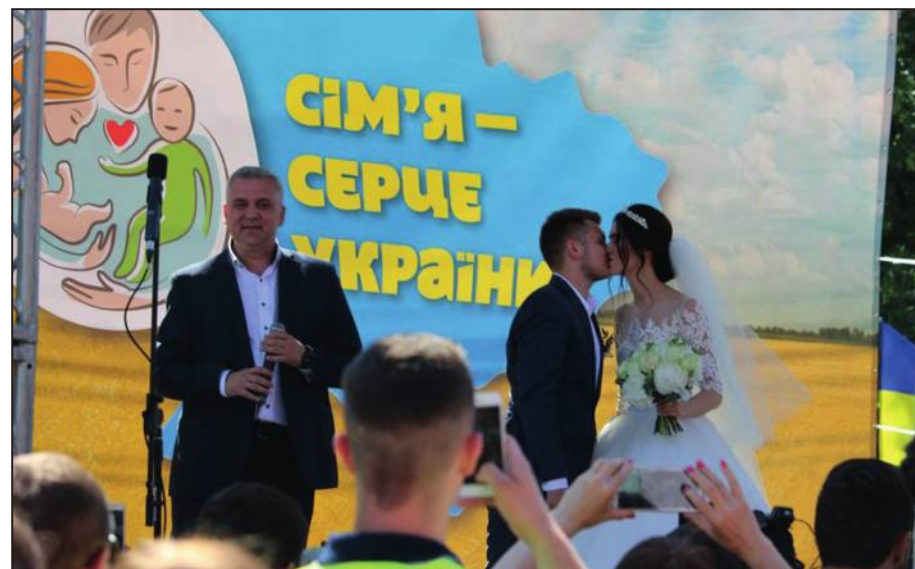
Богом інституцій, твердження про те, що чоловік і дружина – це фундамент сім'ї. Нам випало разом, пліч-о-пліч і серцем до серця стати в проломі за те, що Бог постановив».

Він подякував усім, хто вирішив долучитися до ходи. «Ми сьогодні об'єднані важливою ідеєю, тож будьмо єдиними від початку до кінця. Бо в єдності ми – сила, і нам в цьому допоможе Господь» – підкреслив Михайло Паночко.

Далі учасники, вишикувавшись у колони, рушили в напрямку Хрещатика. Далі урочища хода з прапорами та гаслами на захист прав сімей та дітей, прикрашена повітряними кульками і щирими усмішками учасників, пройшла головною вулицею Києва та піднялася вул. Грушевського до пл. Конституції перед Верховною Радою України.

Там відбувся невеликий концерт, церемонія нагородження найстарших і наймолодшого учасників ходи-2019. У заключному слові головуючий у ВРЦіРО єпископ РКЦ Віталій Кривицький подякував організаторам за підготовку, учасникам за Ходу, Богові – за погоду. І «на майбутнє» подякував тим депутатам і політикам, чия воля відкрита для ухвалення добрих, Божих законів в Україні. Тим, хто відкритий на Бога «та на своє власне майбутнє – на Вічність».

Потім усі разом помолилися «Отче наш» і заспівали «Боже, я молю за Україну».

ВІРА І ДОВІРА

«Дослідіть-но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя, вони ж свідчать про Мене!» (Івана 5:39).

Віра в Бога неможлива без довіри Його Слову, Святому Письму. Саме Біблія говорить: «Вірою ми розуміємо, що віки (або світи) Словом Божим збудовані, так що з невидимого сталося видиме». І ще: «Догодити ж без віри не можна. І той, хто до Бога приходить, мусить вірувати, що Він є, а тим, хто шукає Його, Він дає нагороду»; «Хто вірує в Нього, не буде засуджений; хто ж не вірує, той вже засуджений, що не повірив в Ім'я Однородженого Сина Божого».

Але чому обов'язково Біблія? Чому треба вірити їй, а не іншим писанням? Тому що тільки Біблія відкриває нам єдиний шлях спасіння – Ісуса Христа! Тільки вона пояснює походження світу, створення людини й усього живого, появу гріха й показує Божий план спасіння.

Вона – єдина Книга, проти якої протягом століть і навіть тисячоліть ведеться боротьба. Її спалювали, її перекладачі та переписувачі страчували, проти неї повставав увесь світ.

Біблія перекладена на найбільшу кількість мов світу. І, незважаючи на те, що її писали впродовж багатьох століть 40 авторів, у неї один Автор – Бог. Це видно з її цілісності, з пророцтв, що виповнилися, з її непогрішності у всіх деталях. Вона як жодна інша книга впливає на серця людей, що довірилися їй.

Вірити Богові та Його Слову – це найперше рішення, яке повинна прийняти людина, що шукає спасіння і прагне до Неба. Якщо Біблія стала для вас авторитетом з усіх питань життя, якщо ви всім серцем готові довіритися її веденню, підкоритися її вимогам і визнати її верховенство у всіх питаннях етики, моралі,

взаємовідносин, – тоді вона стане для вас вірним путівником і приведе туди, куди так прагне ваше серце.

Прийміть це рішення сьогодні й скажіть у молитві Богові: «Господи, Боже, Ти – Творець усього видимого й невидимого! До Тебе приходжу в молитві й визнаю, що вірю в Тебе, вірю Твоєму святому Слову – Біблії, довіряюся Тобі і дякую за те, що Ісус став жертвою за мої гріхи на хресті Голгофи! Зміни моє життя, наповни Собою, відкрий Свою волю і веди мене».

Якщо ви молилися щиро, будьте певні: Бог вас почув. І Він вестиме вас крок за кроком до вічного життя.

«ЯКЩО БОГ ЗМІНИВ СЕРЦЕ ЛЮДИНИ, ЯКА НЕНАВИДИЛА ВСЕСВІТ, ТО ВІН МОЖЕ ЗМІНИТИ Й УКРАЇНУ»

26 травня у Чернівцях відбулася конференція «Час вірити». На стадіоні «Буковина» зібрались сотні слухачів. Головними спікерами були відомі проповідники з Америки Нікі Круз і Гаррі Вілкерсон.

Нікі Круз – американський християнський проповідник та молодіжний служитель, євангеліст п'ятидесятницьких Асамблей Бога, засновник і директор місії Nicky Cruz Outreach. Історія його навернення до Бога стала широко відома після публікації книги Девіда Вілкерсона «Хрест і ніж» (1963) і виходу однойменного фільму (1970). Ще Нікі – автор 17 книг, серед яких автобіографічний бестселер «Біжи, малий, біжи» (1968), що перекладений більше ніж на 40 мов світу.

Гаррі Вілкерсон продовжує служіння батька – відомого проповідника Девіда Вілкерсона. Він проводить пасторські конференції, займається благодійністю в найбільшій країні світу.

«Якщо Бог змінив серце людини, яка ненавиділа всесвіт, то Він може змінити й Україну» – підкреслили організатори заходу.

Нікі Круз привітав буковинців та гостей, які зібрались на євангелізаційне зібрання. І поділився найбільш яскравими моментами зі свого життя.

А історія його життя дійсно дивовижна: «Я народився в родині, як зав'язла в чаклунстві. Батько був священником сатани, мама – чаклункою. Суттю їх життя були шаманство і чорна магія. Коли я народився, мене підняли і присвятили сатані... Помазали голову кров'ю. Я став спадкоємцем батьківської мантії, тому над моїм життям висіло прокляття. Коли я був дитиною, мама жодного разу не поцілувала

мене, і я її теж ніколи. Я не відчував ніякої ласки. Коли мені було три-чотири роки, мама сильно била мене. Багато разів я непритомний лежав у калюжі крові. Мене били до восьми років.

Важко повірити, що так було. Я бачив, що мої батьки поклонялися сатані: батько багато разів по три-чотири дні лежав на дивані нерухомим, а його душа мандрувала і його дух заряджався...

Я опускався в глибини пекла, став учасником банди. Багато разів думав про самогубство.

Якось я познайомився з доктором Гудманом, який певний час

займався моїм вихованням. Та одного разу він сказав мені: «Я нічого не можу зробити для тебе, Нікі! Ти крокуєш прямо до в'язниці і до електричного стільця, в пекло. І для тебе немає надії, ти загинув». І це найстрашніші слова, які лікар може сказати людській істоті.

Але з ласки Божої слова ці не справилися! Бог став моєю останньою надією – через проповідь Девіда Вілкерсона я дізнався про те, що є Бог. Який мене любить! Він сказав мені, що слова лікаря неправдиві: «Є небо, є Бог, є Ісус Христос, Який помер за твої гріхи, віддав Своє життя за тебе, так само, як ти готовий віддати своє за друзів, за членів твоєї банди, за хлопців і дівчат. Є Бог, справді живий Бог».

Я бив його, а він продовжував повторювати: «Нікі, Ісус любить тебе!». Ці слова вразили мене. А згодом повністю змінили моє життя».

Історія не залишила слухачів байдужими. На очах людей з'явилися сльози. Нікі Круз закликав тих, хто бажає покаятися, вийти наперед і разом помолитися Богу. Десятки людей з трибун стадіону бігли до сцени. Зі сцени звучали слова: «Якщо Бог змінив життя Нікі Круза, то Він зможе змінити і твоє життя».

На конференції були присутні й представники влади, зокрема голова Чернівецької обласної ради Іван Мунтян, який також виголосив слово. Насамкінець була звершена молитва за Україну.

Олександр ГЕНІШ.

РУКОМИЙНЕ ПИТВО

Хто не знає історії з Марка Твена про юнака, який опинився на званому обіді, де стіл було сервіровано безліччю дивовижних пристосувань. Від хвилювання в юнака пересохло в горлі, і він ковтнув води із чаші, яка стояла поряд з його приладдям. Коли ж бенкет розпочався, інші співтрапезники стали обмивати руки у своїх чашах, бо саме таким виявилось їхнє призначення.

Так от, уявіть, що ви опинилися в подібній ситуації. Однак ви знаєте призначення рукомийної чаші й не забарилася скористатися нею. Адже до чого тільки вам не довелося торкатися! Ваші руки трималися за поручні в громадському транспорті або ручки автомобільних дверцят, ковзали по сходових поручцях, приймали рукоштовання. Ви із задоволенням обмили руки, але ще не встигли промокнути серветкою, як вам кажуть: віднесіть цю чашу найпочеснішому з гостей, щоб він випив із неї.

Подібну пропозицію зробив Господь на весіллі в Кані Галілейській. Вода, перетворена на вино, не була питною. Шість камінних посудин літрів по сто кожна стояли у внутрішньому дворі будинку, де відбувалася урочистість, для обрядового обмивання.

Посудини не піднімали, і воду в них доливали в міру потреби. Повністю звільняли їх нечасто – для генерального чищення. Але навіть якщо останній раз їх чистили безпосередньо перед святом, кожен із тих, що прийшли на бенкет, обмив руки в якійсь із цих ємностей. Частина води при цьому виплюнулася, і Ісус звелів долити посудини до самих країв. Саме цю воду, не призначену для пиття, Ісус і перетворив на найкраще вино.

«Технічна вода» ритуального очищення, яка сама не була абсолютно чистою, була перетворена на те, чому належало незабаром стати засобом причащення крові Христової, що повністю очищає від рабства гріха. І відбулося

це не деінде, а на весільному бенкеті.

Знаменне те, що ми не маємо ні найменшого уявлення, хто одружувався того дня. Своїм чудом Ісус освятив не просто союз двох конкретних людей, а шлюб загалом. Історія служіння Христа-Відкупителя розпочалася в контексті шлюбних стосунків. У їхньому ж контексті відбулося й гріхопадіння. Коли згодом Ісуса запитали про застосування Закону Мойсея до питань шлюбу, Він відповів: «...спочатку ж так не було» (Мт. 19:8), даючи зрозуміти, що первинний Божий задум про сім'ю вищий від Закону Мойсея.

Сім'я була створена «спочатку» – до гріха, до Закону, до начальств і влади світу цього, до держав, до шкіл, до міністерств освіти, до церковних ієрархій. І нам не варто звирятати постійне з тимчасовим. Тимчасове ми звир'яємо з постійним.

Сьогодні, коли шлюбні стосунки спалюються гріхом, у водонаосах кожної сім'ї накопичилося достатньо бруду й каламуті, але Христос перетворює все це на вино Нового Завіту, відновлюючи стосунки, які задумав для сім'ї її Творець. Писання говорить про це як про велику таємницю (Еф. 5:32).

Лінгвісти стверджують, що частотний аналіз допомагає розпізнати справжній сенс тексту. Хочеш дізнатися, про що насправді йдеться,

– підрахуй, яке поняття згадується найчастіше.

Так от, новозавітним рекордсменом за частотою вживання слів «Ісус», «Христос» і «Господь» на сотню інших слів є Послання апостола Павла до ефесян; це найбільш христологічна книга усієї Біблії. Але той самий параметр у розділі про подружні стосунки (5:18–33) удвічі перевершує середнє значення усього Послання! Недаремно апостол підсумовує: «...я говорю про Христа та про Церкву» (Еф. 5:32).

Сім'я – не з'єднання половинок, а єднання повноцінних особистостей, що відображає суть Єдиного Бога, кожна з Іпостасей Якого має всю повноту божественної сутності: «І Бог на Свій образ людину створив, на образ Божий її Він створив; як чоловіка та жінку створив їх» (Бут. 1:27). І через відновлення первинного Божого задуму про сімейні стосунки Христос, Сам будучи сполучною ланкою містичного ланцюга, творить єдність Творця й творіння: «... всьому чоловікові голова – Христос, а жінці голова – чоловік, голова ж Христові – Бог» (1 Кор. 11:3).

Вино Нового Завіту, на яке перетворена вода ритуальних обмивань, стає живильним клеєм цього єднання. Навіть там, де, здавалося б, усе зруйновано остаточно, у неповних сім'ях або в житті самотніх людей, Христос заповнює Собобою порожній простір ланок, яких не

вистачає. Сім'я, яка не є церквою, не є справжньою сім'єю, як і церква, яка не є сім'єю, не є справжньою церквою.

Пріоритети, яких не потребує Бог

Кажуть, що чоловік має правильно розставляти пріоритети: на першому місці – Бог, на другому – сім'я, на третьому – робота. У контексті розмови про гіперзайнятість чоловіків на роботі, коли сім'я занедбана, усе звучить правильно. Проте при цьому нібито виправдовується можливість нехтування інтересами сім'ї заради служіння Богові.

Бог не потребує таких пріоритетів. «Коли ж хто про своїх, особливо ж про домашніх не дбає, той вирісся віри, і він гірший від невірного» (1 Тим. 5:8). Для дітей Божих Бог – не просто пріоритет, що стоїть вище за інших. Лише Божа присутність надає істинного значення всьому – і сім'ї, і роботі. Любов Христова наповнює все, у ній розчиняються будь-які розбіжності, конфлікти й непорозуміння. Там, де панує любов, немає місця для гніву чи байдужості. Адже найперша влада, дана людині, – це влада любити й служити, і в Христі ми знову набуваємо цієї влади.

Найпершою церквою була сім'я – чоловік і жінка, які разом славили Бога.

Найпершими відступниками стала сім'я – чоловік і жінка, які відвернулися від Бога. І навіть у тому, що чоловік і жінка згрішили разом, а не окремо, ми бачимо дивовижний промісел Божий – ніхто не залишився сам. Бог допустив їм упати разом, щоб разом і очистити їх через дорогоцінний дар нашого Небесного Нареченого, «щоб Ним поєднати з Собобою все, примиривши кров'ю хреста Його, через Нього, чи то земне, чи то небесне» (Кол. 1:20). Щоб дати нам цю благодатну й жадану можливість – пити разом вино Нового Завіту з Його чаші, з подякою здійснюючи чисті руки, що більше не потребують обрядових очищень.

Сергій ГОЛОВІН.

Доктор філософії, доктор прикладного богослов'я, президент Християнського науково-апологетичного центру, президент Міжнародного просвітницького товариства «Людина і християнський світогляд».

ЗВИЧНЕ ВБИВСТВО

У 1991 році українців було 52 мільйони. Скільки нас сьогодні – ніхто сказати точно не може. 45, 42 чи 35 мільйонів? Перепис покаже. Але і без нього зрозуміло: якщо так піде далі, то Україна обезлюдніє, українці стануть меншиною у власній державі.

Кількість населення будь-якої держави – річ змінна. На неї впливають народжуваність, якість медицини, міграція, надзвичайні ситуації тощо. Хоча Україна не є сейсмічною активною зоною, а тайфуни і урагани оминають нас, війна на Донбасі завдала неправних демографічних втрат (не тільки кількісних, а й якісних). Економічна криза і впровадження безвізового режиму з державами ЄС стимулювали трудову міграцію з України.

Але хіба падіння кількості населення почалося з 2014-го? І тут ми підходимо до основної причини демографічної кризи – катастрофічного скорочення народжуваності. Для збереження кількості населення коефіцієнт народжуваності має бути 2,1 дитини на жінку. А що ж в Україні?

2013 року середній показник становив 1,5 дитини на жінку, і він поступово зменшується. Найвищий сумарний коефіцієнт притаманний для Рівненської (2,5) та Волинської (2,2) областей. Тільки ці два регіони демонструють мінімальний приріст населення.

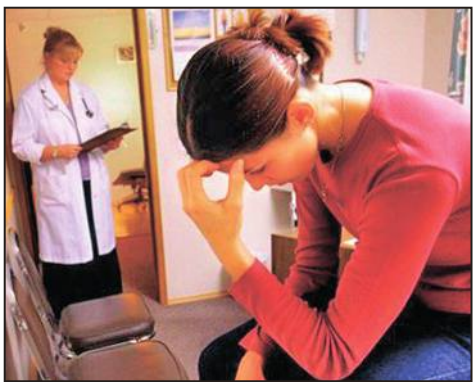
Такий стан справ був не завжди. ХХ століття знаменувалося гігантськими демографічними втратами для України. Війни, революції, голодомори, репресії забрали мільйони життів українців.

Поступово населення відтворювалося саме за рахунок багатодітних сімей. Найвищий коефіцієнт народжуваності (за весь період спостереження) був у 1913 році і дорівнював 6 дітей на жінку. З того часу цей показник не вплинно зменшується. Найменша народжуваність спостерігалася у 2001 році – одна дитина на жінку.

Правовий статус абортів у світі

Різке падіння народжуваності в незалежній Україні часто пояснюють складними економічними умовами. Але чи не складнішими вони були в 30-ті роки минулого століття, коли жінки в середньому народжували 4,2 дитини? Що ж сталося?

Відповідь на це питання варто шукати в глобальних цивілізаційних проблемах. Вже

не перший рік соціологи стверджують, що західний світ вимирає. Мінімальна народжуваність притаманна для більшості держав, які прийнято називати «демократичним світом». Внаслідок сексуальної революції і падіння авторитету сім'ї молоді люди не бажають мати багатодітну родину. «Жити сьогодні і шукати задоволення для себе» – ці гасла породили ціле покоління егоїстичної молоді, для яких сімейне життя – обтяжливий фактор на шляху до щастя й свободи.

І ще один факт: різке падіння народжуваності було спричинене винайденням у 1960 році оральних контрацептивів, а ідеологічне підґрунтя сексуальної революції дало поштовх масово використовувати ці «чарівні пілюлі». Масла у вогонь підлили феміністки, які під приводом «свободи жінок розпоряджатися своїм тілом» вимагали легалізації абортів.

Задля справедливості треба зазначити, що феміністки так званої «першої хвилі» зовсім не були аж такими прихильницями абортів. Елізабет Геді Стентон, організаторка перших зборів феміністок у 1848 році, називала аборт «злочинним і богопротивним діянням». А Сьюзен Б. Ентоні, поборниця права жінок голосувати, писала, що «не важливо, яка була причина, але жінка, яка здійснила це, – злочинець. Це ганебне діяння обтяжить її совість і буде обтяжувати її навіть на смертному одрі». Саме феміністки ХІХ століття виступили ініціаторами законів, які оголосили аборт злочином.

Аборт не є винаходом ХХ століття, але саме в цей час змінилося ставлення людей до вбивства ненароджених дітей. Переривання вагітності практикувалося ще в часи античності, проте протягом багатьох століть воно вважалося злочинним проти Бога і проти людей. Як же так сталося, що в гуманному західному суспільстві практика вбивства ненароджених дітей стала настільки поширеною?

Перш за все, слід розділити поняття «гуманності» (милосердного і доброзичливого ставлення до людини) і «гуманізму» (системи цінностей, у якій людина постає центром всесвіту). Відколи французькі просвітителі проголосили людину «мірилом всіх речей», можна спостерігати втрату божественного призначення і духовності у розумінні цінності людини. Може здатися абсурдним, але саме гуманізм ХVІІІ століття спровокував подальше знецінення людського життя (і ми пам'ятаємо масові страти часів Французької революції).

Але це був тільки пролог до переосмислення людської сутності в ХІХ столітті. Біологи-еволюціоністи (зокрема відомий усім Чарльз Дарвін) сформували нечувану раніше концепцію людини як поки що останньої ланки в еволюційному ланцюгу, всього лише тварини.

Остаточна десакарізація людської душі була спровокована популярністю німецької філософії, а найбільше – Фрідріха Ніцше. Проголосивши «смерть Бога», він поставив під сумнів всю духовність і моральні норми. Бо якщо «Бог помер», то немає істини, немає абсолюту і досконалості; якщо Бога нема, то життя не має сенсу.

Дещо подібне свого часу сказав Достоевський: «Якщо Бога немає, все дозволено». Але це не єдина відома концепція Ніцше. Його ідея «надлюдини» базувалася на біологічності та відсутності моральних обмежень у прагненні створити ідеальну людину і, як наслідок, ідеальний народ. Такі настрої спричинили популярність евгеніки – теорії про можливість досягнення більш якісного генофонду людини, у тому числі шляхом проведення відповідної державної політики. З одного боку, евгеніка мала позитивні сторони (здоровий спосіб життя, популяризація спорту і допомога з боку держави для молодих сімей). Але відомою вона стала зовсім з іншого боку. Найбільш крайні форми евгеніки людство могло спостерігати на прикладі Третього рейху, де активно пропагувалася ідея дефективності деяких соціальних груп, а евтаназія для людей з фізичними вадами стала не тільки звичною, а й почесною справою. Тією чи іншою мірою на початку ХХ століття евгеніка знайшла своє відображення у законодавстві більшості країн західного світу, а також у комуністичних державах.

Хтось може сказати, що сьогодні інклюзивність та прийняття всіх повністю витіснили подібні ідеї, але це не так. Підтвердженням цього слугує активна діяльність центрів

планування батьківства в багатьох кутках світу (які, по суті, є центрами популяризації абортів). Це й не дивно, адже засновниками цих організацій були прихильники евгеніки. У 1960-х ідея планування батьківства стала одним з інструментів неомарксистів, які доклали зусиль для відділення сексуальності від репродуктивності. Сьогодні ліві використовують цю ідею у своїх політичних програмах, а Міжнародна федерація планованого батьківства визначає себе як «благодійну організацію, яка просуває загальний доступ до контрацепції і безпечного абортів, репродуктивні і сексуальні права, гендерну рівність».

На жаль, Україна повністю вписується у світові демографічні тенденції, які не стимулюють народжуваність та ведуть до остаточного вимирання. Хоча офіційно в Україні існує свобода віросповідання і Церква є одним із найбільш шанованих інститутів, проте релігійність переважної частини суспільства доволі умовна і саме егоїзм, а не християнський світогляд, є вирішальним чинником у мотивації мати дітей. Тому ми отримуємо ситуацію, коли одні й ті ж самі люди святкують Різдво чи Великдень і водночас вбивають своїх ще не народжених дітей.

Найвищі показники народжуваності бачимо у вже згаданих Рівненській та Волинській областях, де значна частка саме євангельських віруючих.

Єдиною державою Європи, яка має природний приріст населення, є мусульманська Албанія. В арабських державах 8-10 дітей в сім'ї – норма. А європейці мають у кращому випадку одне-двоє дітей дитини або взагалі дотримуються принципів childfree (відмовляються від народження дітей і заводять kota чи собаку).

Можна тільки здогадатися, якою буде Європа років через 50, враховуючи міграцію та кризу народжуваності серед корінних європейців.

Ще з радянських часів сформували міф, що ембріон не є людиною, але забувається чомусь, що всі ми колись були ембріонами. 40-й президент Сполучених Штатів Америки Рональд Рейган говорив: «Що стосується особистісної свободи щодо абортів, то є одна людина, чий інтереси абсолютно не враховуються. Це та людина, чий життя буде перерване. І я помітив, що всі прихильники абортів – це люди, які вже встигли народитися».

У світі дуже багато противників абортів, але найголовніше – Біблія визнає людину ще до її фізичного народження: «Ще поки тебе в формував в утробі матерній, Я пізнав був тебе, і ще поки ти вийшов із нутра, тебе посвятив, дав тебе за пророка народам!» (Єремії 1:5).

Тому аборт – це ніщо інше, як вбивство людини.

КОЛИ ДОСТИГНУТЬ ЗІРКИ

Низько літають ластівки, видно, дощ буде, а поки на небі ні хмаринки. Крізь густу зелень дерев струменить сонце, плескається у наповненій водою мисці. Я мию персики й виноград і прислухаюся до веселого щебету онуків. Це і є справжнє щастя.

Чую, як вони починають сваритися, і врешті-решт усі троє підбігають до мене:

- Бабусю, ну скажи...
- Я сам читав...
- А от і ні, я краще знаю!

Вони голосно кричать, смішно перебиваючи один одного, і в моїй душі розпускаються квіти ніжності.

– Краще ти нам розкажи, бабусю, коли прийде наш Ісус?

Я усміхаюся, згадуючи себе в такому ж віці і... свою бабусю.

Крізь товщу минулих років бачу її, сповнену світлої радості, і себе, восьмирічну біляву дівчинку з тугою короткою кіскою. Бабуся розкриває мені свої обійми, я падаю в них, як у запашну траву, що пахне сонцем, квітами і безмежним щастям. Моя бабуся – віруюча, одна з усієї родини. Важкий час і небезпечний, але я цього ще не розумію.

Сутінки. Бабуся молиться, стоячи на колінах, і запалена гасова лампа кидася на стіну химерні тіні.

Я прислухаюся до молитви, у якій проскакують імена мамі, тата і моє, а ще імена наших сусідів і багатьох незнайомих мені людей.

Нарешті бабуся підводиться з колін і обіймає мене:

– Коли виростеш, теж будеш віруючою, – не питає, а стверджує вона.

Я натхненно киваю. Вона всміхається, наливає в кухлик молоко, а я дивлюся на її натружені руки, розмальовані блакитними візерунками вен, і мені хочеться їх погладити. Часто, коли я вже засинаю, у наш будинок приходять люди. Вони читають дуже стару книгу з пошарпаними сторінками і стиха співають чудові пісні, які називають псалмами. Бабуся пригощає їх чаєм і пирогами, а я, відчайдушно борючись зі сном, намагаюся запам'ятати все, про що вони говорять.

Наступного дня я торсаю бабусю, допитуюсь, як усе буде, коли прийде Христос. Бабуся розповідає, і мені трохи страшно і дивно. Як це небо може згорнутися, як сувій, і зірки спадуть із неба? Це така пекуча таємниця, що мені хочеться поділитися з другом Васьком, але не можна – ми з бабусею збираємо яблука. Вона спритно ріже їх на часточки і розкладає на широких аркушах паперу для просушування. Подвір'ям літає такий яблучний дух, що паморочиться голова.

Стигли яблука, зриваючись, падають у траву. Можливо, і зірки спадуть із неба так само, як ці яблука? Просто

достигнуть і зваляться на землю, як яблука на траву? Від своєї здогадки приходжу в захват.

Сонце в zenіті. Бабуся замішує тісто на пироги. Мій друг Васько, легкий на спомин, забігає на подвір'я.

– Гайда на самокаті кататися! – виблискує він очима, і здається, кожного веснянка на його носі сміється й нетерпляче підстрибує.

Я – щаслива власниця старого зеленого самоката, і ми часто з Васьком гасаємо на ньому по всьому селу, лякаючи курей і собак і розбиваючи коліна в кров. З гідністю господині кажу:

– Трохи пізніше, у мене ще справи. Васько витріщає здивовано очі:

– Які справи? Не хочеш дати – так і скажи!

Він боляче смикає мене за косу і тікає. Біля хвіртки обертається.

– І вигадуєш ти все про свого Бога! Нема Його і не було ніколи!

Мені дуже хочеться крикнути йому вслід: «Він прийде, прийде! Він обов'язково прийде, коли достигнуть зірки!». Але замість цього рясні сльози малюють доріжки на моєму обличчі. Бабуся бачить усю цю сцену з вікна. І раптом мені стає так соромно за свого друга Васька! Це ж мій найкращий друг, такого віроломства я ніяк не очікувала. А що подумав про нього тепер бабуся!

Але вона усміхається:

– Нічого, усяке в житті буває. Ви ж справжні друзі, отже, помиритесь. Вона кладе свою руку мені на

голову, і мені знову хочеться жити.

Увечері на вихідний приїжджають з міста батьки. Обдаровують нас гостинцями. Свої «скарби» – льодяникові жовті зайці, червоні півники на папірці, а також великі «тульські» пряники я ховаю в затишне місце, щоб завтра поділитися з найкращим другом. І тут усе згаду, і плечі мої никнуть. Уночі довго кручуся й не можу заснути. Бабуся ще не спить.

Вона сідає на моє ліжко і шепоче мені на вухо:

– А хочеш, ми разом помолимося за твого друга?

Звичайно ж, хочу! Ми обережно, щоб не розбудити батьків, вислизаємо на вулицю. У серпні ночі прохолодні, і бабуся стелить на траву старий байковий халат. Ми разом опускаємося на коліна, і мене охоплює такий трепет! Ось я стою перед лицем Самого Бога, Він бачить мене і чує мою першу до Нього молитву. Молюся я невміло, затинаючись на кожному слові. Але як сяють бабусині очі!

Вона молиться неквапом, щоб я встигала за її молитвою. Ми просимо для Васька благодаті, а потім молимося і про моїх батьків. Бабуся стискає мої прохолодні пальці, і я почувуюся причетною до чогось великого і таємничого, що ще не можу втілити у слова. Десь співає нічний цвіркун, світліть жовтий місяць, як надкушений шматочок сиру, і ці зірки... зовсім ще «зелені».

Ми з бабусею, об'єднані таємницею,

повертаємось у будинок. Як приємно тепер прошмигнути під теплу ковдру. Тільки встигаю подумати, що так довго вже живу на світі, цілих вісім років, і ще ніколи не почувалася такою щасливою, як одразу ж засинаю.

...Моєї бабусі давно немає з нами, але та нічна молитва назавжди заткана у моє життя, як золота нитка в дорогоцінний килим. У старому саду бігає завзята білява дівчинка, але це вже не я. Вона дзвінко сміється, щось мені розповідає, і треба ж... я чую в її голосі інтонації своєї бабусі, а її ніс успанний такими ж веснянками, як і в мого покійного чоловіка, Василя.

І ось тепер мої онуки запитують: «Бабусю, коли прийде наш Ісус?». І від слова «наш» моє серце наповнюється теплом і світлом. І я розповідаю онукам, як колись моя бабуся розповідала мені, про те, що впадуть зірки з неба, небеса згорнуть, як сувій, і всі побачать Сина Людського, що йтиме на хмарах із великою силою і славою. Бачу захоплені очі своїх онучат.

Я витираю мокрі руки рушником і обіймаю їх усіх трьох відрозу.

– А може, ми зараз помолимося усі разом, щоб Ісус скоріше прийшов? – пропоную я.

І у відповідь вони випромінюють таке щастя, що мені хочеться жити вічно.

Надія ЗОЛОТКО.

ВІРУЮ

БОГ ПОВЕЛІВ ЛЮБИТИ

Якийсь законник запитав Ісуса: «Учителю, котра заповідь найбільша в Законі?». Ісус відповів: «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою. Це найбільша і найперша заповідь. А друга однакова з нею: Люби свого ближнього, як самого себе. На двох оцих заповідях увесь Закон і Пророки стоять» (Мт. 22:36-40).

Одного часу мене брав сумнів щодо повеління так любити Бога. Здавалося, я ніколи не зможу піднятися на таку височину, але мені допомогли в цьому дві дуже важливі

обставини. По-перше, Дух Святий наповнив моє серце Божою любов'ю, як це було обіцяно у Посланні до римлян 5:5 – «А надія не засоромить, бо любов

Божа вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам».

По-друге, поміркувавши над усім тим, що Бог зробив і робить для мене, я відчув, що моя любов до Нього сама почала зростати. Я люблю Його, бо Він раніше полюбив мене.

Чому Бог так сильно любить мене, що схотів вмерти за мене? Чому Бог обрав мене Своїм дитям? За які заслуги мені випала велика честь бути Його посланцем на землі і нести світу Добру Новину? Чим заслужив я право бути храмом Його перебування і за що одержав Його обітницю поповнювати усі потреби мої за багатством слави Його? Чому саме мені даровано радість (якої позбавлена більшість людей цього світу, що не знають Спасителя) прокидатися щоранку з музикою в серці і хвалою Йому на вустах за любов, радість і мир, якими Він так щедро винагороджує усіх, хто прийняв Його Сина, як Господа.

Коли я запропонував коханій дівчині одружитися, я був новонаверненим християнином. Вона відвідувала

церкву, але, як я дізнався згодом, ще не була християнкою. Вони була вражена, коли я заявив їй, що люблю Бога дужче, ніж її і що Він завжди посідатиме перше місце в моєму житті. Але я не пояснив їй, бо сам тоді не розумів цього, що саме любов до Бога допомогла мені так міцно полюбити її. Незадовго до весілля вона також прийняла Божу любов і прощення і стала Його дитиною.

Згодом Бог посів перше місце і в її житті. І від цього наша любов тільки зміцніла, стала глибшою. У служінні Богу я часто вимушений надовго розлучатися з нею і нашими синами; але в розлуці ми завжди черпаємо в Ньому радість і спокій. А коли нам випадає щастя бути разом, наша взаємна любов до Христа і Його любов до нас роблять наші взаємини багатшими і прекраснішими.

Той, хто ще не навчився любити Бога і шукати передусім Його, заслуговує на співчуття, бо він позбавляє себе благословення, яке чекає на тих, хто любить Бога усім серцем, душею і розумом.

Якщо ви справді любите Бога усім серцем, душею й розумом, для вас природно виконувати Його повеління про любов до ближнього. Якщо ви правильно ставитеся до Бога, то правильно ставитиметеся й до інших людей.

Уявіть собі більярдні кульки, які вільно котяться по столу і природно відштовхуються одна від одної – така їхня особливість. Але якщо ми прикріпимо до кожної з них по нитці і потягнемо всі нитки одночасно вгору, кульки не відштовхуватимуться одна від одної.

Якщо віруючі об'єднані любов'ю до Христа і керовані Духом Святим, якщо вони люблять Бога усім серцем, душею і розумом, їм легко виконати Його повеління любити одне одного.

Апостол Павло писав про це: «Бо заповіді: «Не чини перелюбу», «Не вбивай», «Не кради», «Не свідкуй неправдиво», «Не пожадай» й які інші, вони містяться всі в цьому слові: «Люби свого ближнього, як самого себе!» (Римлян 13:9).

Церква, мова і Велике доручення Христа

Чимало людей вважають мову другорядним чи взагалі незначним аспектом в житті християнина. Але мова – це ключовий інструмент у виконанні останньої заповіді Христа: «Ідіть та навчіть всі народи» (Мт. 28:19), бо «юродством проповіді» (у деяких перекладах – «через дурість слова») сподобалося Богу спасти людей (1 Кор. 1:21). Щоб зрозуміти взаємозв'язок мови та місії Великого доручення Христа, слід проаналізувати дві цілі останнього, а також дві ключові функції, притаманні мові.

Дві цілі Великого доручення

Звичайно, основна мета – це спасіння особистості, але кожна особа є частиною більшої спільноти – сім'ї, етносу, народу. На кожную людину впливає культура цієї спільноти, зокрема національна культура, і цей вплив ми звикли недооцінювати. Тому біблійне послання Нового і Старого Заповітів, а також досвід історії Церкви свідчать, що Велике доручення полягає не лише в донесенні Благої Звістки про спасіння до кожної особи, але також у трансформації культури, в якій вона живе, згідно з Божими заповідями та біблійним світоглядом.

Є також дві функції, притаманні мові. По-перше, мова – це засіб комунікації, а успіх у виконанні місії Великого доручення залежить від здібності бути максимально зрозумілим. Тому необхідно використовувати засіб зв'язку, який найбільш зрозумілий і сприйнятливий для слухача. Тут протестанти мають великий досвід, що і є однією з причин динамічного росту євангельських громад. Їхня мова проста, необтяжена зайвою традицією, сучасна і адаптована до потреб окремих індивідів. У такому плані слід використовувати і російську мову, якщо тільки її розуміє адресат євангелізації чи проповіді.

Але мова є ще й носієм світогляду і основним інструментом в побудові культури. У наших постімперських умовах вибір мови відносин свідчить про належність до певної цивілізаційної традиції і говорить про систему цінностей та життєві орієнтири людини. І ця друга, культуротворча функція мови – вагомий аргумент на користь використання української мови для звернення християнської місії в країні.

Феномен мови, її виникнення і функціонування – один із факторів, який відрізняє людину від тварин. Ще не до кінця вивчений вплив мови на психологію людини та її зв'язок з підсвідомістю і глибинами особистості, але зв'язок мови та ідентичності людини очевидний.

У всьому Старому Заповіті Бог демонструє Свою сфокусованість на національній тожності, належності людини до певної спільноти,

а тому не можна ігнорувати національну ідентичність християнина.

Мова – це свого роду основа культури народу, один із ключових елементів його тожності. А це питання духовне, адже воно безпосередньо пов'язане з Творцем – Він дає тожність. Через увесь Старий Заповіт Бог демонструє Свою сфокусованість на правильному формуванні національної тожності, належності людини до певної спільноти.

Питання національної мови (і взагалі патріотизму) у церкві значно важливіше, ніж здається. Де церква мала здорову теологічну та моральну базу, свідомо впливала на процеси націотворення, там сформувалась християнська система цінностей у культурі, яка лягла в основу національної ментальності. І тут можна простежити закономірність: чим здоровіша теологія, спрямована на виконання місії в культурній сфері, тим кращими та помітнішими будуть плоди в житті суспільства і тим більше християнського благочестя буде прослідковуватися в різних елементах національної культури.

Як здорова совість формує особистість, так і церква впливає на формування національного духа і менталітету. Божа концепція народу відома нам з Біблії, зокрема зі Старого Заповіту, та розвивається в історичному процесі до наших днів. Домінуючою темою Старого Заповіту є формування благочестивого народу, який мав би жити згідно з Божими принципами істини та праведності: «І будуть Моїм народом, а Я буду їх Богом» (Єр. 32:38). Але і в Новому Заповіті слова Христа: «Ідіть та навчіть всі народи» означають націотворення.

Саме так функцію Церкви розуміли перші місіонери, які пішли нести Євангеліє варварським народам Європи в часи раннього Середньовіччя. Патрік став одним із засновників Ірландії, Боніфацій – Німеччини. На теренах старослов'янських племен Євангеліє проповідували греки Кирило та Мефодій, які заради цієї місії не лише перекладали Біблію і літургічні тексти на старослов'янську мову, але

навіть створили перший слов'янський алфавіт на базі грецьких літер. Таким чином, брати-місіонери заклали основу для розвитку культур слов'янських народів.

Ще яскравішим прикладом впливу християнства на націотворчі процеси є Реформація. Ян Гус, а потім Лютер, Кальвін та ряд інших реформаторів покинули латину і почали системно використовувати національні мови. Літературні мови багатьох європейських народів були сформовані саме завдяки творам великих діячів Реформації. Мартін Лютер переклав Біблію на німецьку мову, король Яків – на англійську, Жан Кальвін писав французькою мовою.

Навіть в тих народах, які не прийняли Реформацію, перші твори, написані національними мовами, створили протестанти. Це можна сказати про литовську, білоруську, словенську, угорську і, мабуть, про більшість європейських мов (за винятком народів Середземномор'я). Кожен польський школяр знає фразу: «Поляки не гуси, теж мають свою мову», що належить Миколаю Рею – першому польському поету. Проте вкрай рідко хто-небудь асоціює цю творчість з ідеалами Реформації, які сповідував кальвініст Миколай Рей.

Неповторну роль у формуванні поняття українськості зіграв митрополит Андрій Шептицький. Значимістю свої постаті в українській історії він може поступитися лише Тарасу Шевченку. Ця всебічно освічена людина з широким кругозором і передусім живою та глибокою християнською духовністю як ніхто інший до і після неї внесла багато християнських ідей в український етос. Особливо важко уявити обличчя Галичини – ключової землі для формування моделі українського патріотизму – без впливу на неї митрополита Шептицького.

Як родина, так і нація, що має спільність історії, мови і культури, є найбільш натуральною і справедливою моделлю спільного життя людей.

Церква має бути в авангарді перемін

Призначення Церкви – не тягнутися в хвості,

але розуміти історичний процес і випереджати його. Вивчаючи історію духовних пробуджень, можна простежити закономірність: християнство процвітає там, де покоління християн мали великодушність та відвагу заступитися за істину та справедливість. Про це свідчить історія США, Польщі, Південної Кореї та ряду інших країн. Саме в цих країнах церкви сьогодні заповнені, а християнство значною мірою визначає принципи суспільного життя.

І навпаки – там, де церковні лідери проявили малодушність, егоїзм, компромісність та короткозорість перед обличчям історичних викликів, християнство втрачало свою суть та вплив, входило в національну свідомість як ханжество, даючи зелене світло лівим антихристиянським силам. Така історія Франції в модерну епоху, така історія Росії.

Відродження національної мови, пригніченої століттями, – це один із ключових елементів побудови вільної та справедливої України. Яку позицію в питанні мови у своєму житті і діяльності займе євангельська Церква – вибір на своєму рівні робить сьогодні кожен християнин.

Російська мова в Україні – це значною мірою спадок насильницької політики знищення української національної свідомості царською, а потім комуністичною владою. Російська мова фокусує її носіїв на російське інформаційне і культурне поле і таким чином прирікає їх на світогляд, сформований в Росії разом з усім його контентом. По-друге, присутність російської мови в Україні дає привід Кремлю вважати Україну частиною імперії і претендувати на владу і вплив на українських землях.

Українські євангельські християни з запізненням взяли за виконання Великого доручення Христа в культурній сфері. Для такого запізнення були об'єктивні причини, пов'язані передусім з підпільним характером Церкви протягом десятиліть радянського режиму та відсутністю теології, традиції і кадрів, необхідних для таких дій. І хоча за останні роки є виразний прогрес в розумінні цього питання, яке реалізується через конкретні проекти, все одно, протестанти не використовують потенціалу, який дає відчине вікно можливостей цього переломного часу.

Сфера, яка повинна першочергово українізуватися, – це сфера християнського мистецтва. Є кілька причин, чому співати пісні українською важливіше, ніж навіть проповідувати. Мистецтво торкається емоційної і естетичної сфер людини. Це ключове приладдя, що формує культуру.

Прекрасна національна культура, спроможна надихати покоління українців для доброго і благородного, може бути тільки результатом зусиль і творчості плеяд людей, які з любов'ю та посвятою її створюють.

Закономірно, що національне відродження супроводжується духовним відродженням, свободи політичної йдуть пліч-о-пліч зі свободами релігійними.

Ярослав ЛУКАШИК.

ВІРУЮ

